

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 2 oktober 2025 met nummer
in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

met woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST

vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, ten verzoeken van
de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

vertegenwoordigd door Mr. met
woonplaatskeuze te

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 2 december 2024 de vernietiging van zowel de beslissing van de gewestelijke entiteit van 6 augustus 2024 met nummer waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 3.000 euro wegens schending van de artikelen 81, 90bis en 96 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 (hierna: Bosdecreet), als van het daaraan voorafgaand voorstel van de gewestelijke entiteit van 13 november 2023 tot betaling van een geldsom van 2.400 euro. Er wordt haar met name verweten dat ze een bosperceel in agrarisch gebied zonder vergunning heeft ontbost en gefreesd, in functie van het gebruik hiervan als landbouwgrond.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in. Verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

Partijen worden opgeroepen voor de openbare zitting van 4 september 2025. Ze stemmen in met het schriftelijk behandelen en in beraad nemen van de vordering (artikel 41, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges - hierna: Procedurebesluit).

III. Feiten

1.

Op 14 september 2022 stellen twee natuurinspecteurs O.G.P./ gewestelijke toezichthouders voor het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: verbalisant), op het bosperceel in de , met kadastrale omschrijving , het volgende vast:

“ ...

Vaststellingen ...

1. VOORAFGAAND

Melding van de cel betreffende het rooien van een perceel Fijnsparbos ouder dan 22 jaar. De eigenaar zou het bovenvermelde perceel willen omvormen naar landbouwgrond. Bovenvermeld perceel is begin 2022 volledig gekapt en gefreesd. Er is een melding gedaan van sanitaire kap wegens aantasting letterzetter voor dit perceel ... Zie mail van 27/01/2022 (bijlage nr. 7).

Op basis van art. 81 van het Bosdecreet geldt het volgende: Indien onverwijld moet worden overgegaan tot kapping om veiligheidsredenen ... Binnen een termijn van zes maanden na het uitvoeren van de voormelde kappingen dient de bosbeheerder een voorstel van herstelmaatregelen, gaande van de herbebossing van de gekapte of beschadigde percelen tot een gelijkwaardige oppervlakte, met inbegrip van een spontane herbebossing, ter goedkeuring aan het Agentschap voor te leggen. ...

Er wordt een aanmaning opgemaakt met referte met als herstelmaatregel zich in orde te stellen met vigerende wetgeving conform Art. 81 van het Bosdecreet (zie bijlage nr. 1).

Naar aanleiding van deze aanmaning is er een telefonisch contact met de eigenaar. Hij meent in aanmerking te komen voor een eenvoudige melding voor het omvormen van een bos naar landbouwgrond op basis van Art. 87 van het Bosdecreet: Voor de rooiing binnen een termijn van 22 jaar na de aanplanting of na spontane bebossing met als bedoeling terug te keren naar gebruik als landbouwgrond ... is ... enkel een voorafgaande eenvoudige melding van de rooiing ... vereist. In het geval van exploitatie van de houtachtige gewassen ... bedraagt deze termijn evenwel drie jaar na de laatste exploitatie. ...

Er wordt aan de Natuurinspectie een motivering overgemaakt ... met argumenten om in aanmerking te komen voor een ontbossing op basis van art. 87 van het Bosdecreet (zie bijlage nr. 2).

2. AANLEIDING

Controle van aanmaning met referte

3. VASTSTELLING

Op woensdag 14 september 2022 is er niet voldaan aan de aanmaning met referte ... om 13:00 uur stellen wij ter plaatse vast dat het perceel ... een grazige kapvlakte is. Na het kappen van de Fijnspar en het frezen van de bosbodem zijn er geen andere groundbewerkingen uitgevoerd om het perceel om te vormen naar landbouwgronden. Wij nemen foto's (zie bijlage nr. 3).

Uit voorgaande schriftelijke motivatie (zie bijlage nr. 2), blijkt dat verdachte niet akkoord gaat met het uitvoeren van een herbebossing conform de wetgeving. Hij is van mening dat het perceel terug kan omgevormd naar landbouwgrond op basis van Art. 87 van het Bosdecreet.

Op basis van orthofoto's (zie bijlage nr. 4) stellen wij vast dat het perceel ... sinds 1995 tot en met begin 2022 ononderbroken bebost is geweest. Tussen 1995 en de periode 2000-2003 is de bebossing dichter geworden. Er zijn geen aanwijzingen dat in de periode tussen 1995 en begin 2022 er sprake was van exploitatie als kerstboomakker. Dit betekent concreet dat er minstens 27 jaar sprake is van een bebossing op het bovenvermelde perceel en dat bijgevolg het perceel ... niet meer in aanmerking komt voor een ontbossing op basis van art. 87.

Het perceel ... is opgenomen in de boskartering van het jaar 2000 (22 jaar geleden) als bos met de omschrijving op dat moment als naalddhout- fijnspar hooghout jong naalddhout (minder dan 20 jaar).

Op de biologische waarderingskaart is het perceel ... omschreven als een waardevol fijnsparbos.

Verklaring

Zie motivatie (bijlage nr.2)

Besluit Houdende Bestuurlijke Maatregelen

Herbebossen van het perceel ... met inheemse struik- en boomsoorten. De aanplant wordt uitgevoerd in eng plantverband van 2m x 2,5 meter. Er wordt gebruik gemaakt van driejarig bosgoed met maat 80cm-120cl. Volgende soorten zijn standplaatsgeschikt ... Herbebossen tegen uiterlijk 31/01/2023.

Vermogensvoordeel:

Indien het perceel ... op een legale wijze zou kunnen worden omgezet naar landbouwgrond is er de volgende financiële boscompensatie tegenover staan: Volgens Geopunt is het perceel 4.418 m². Het betreft een sparrenbos (compensatiefactor is 1). Compensatiebedrag bij ontbossing: 4.418 m² x 4.02€/ m²= 17.760,36 €

...”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nr. _____ dat op 21 oktober 2022 wordt afgesloten (hierna: PV) en op 25 oktober 2022 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief. .

2.

Op 2 februari 2023 vraagt de procureur des Konings aan de verbalisant of verzoekende partij de bestuurlijke maatregel heeft uitgevoerd en de toestand als geregulariseerd kan worden beschouwd.

In navolging hiervan gaat de verbalisant over tot opmaak van het navolgend proces-verbaal nr. _____ dat op 23 februari 2023 wordt afgesloten en op 1 maart 2023 wordt verstuurd aan de procureur des Konings. Daaruit blijkt dat de initiële uitvoeringstermijn van de bestuurlijke maatregel, in het kader van het daartegen door verzoekende partij bij de bevoegde minister ingestelde bestuurlijk beroep, bij beslissing van 21 december 2022 is verlengd naar 31 maart 2023, en dat de verbalisant ‘op dinsdag 21 februari 2023 tijdens de dienstronde een persoon aan het werk zag met een spade op het bovenvermelde perceel’, zodat ‘er mogelijks sprake is van voorbereidende werken, namelijk het graven van plantputten’.

Nog in navolging hiervan gaat de verbalisant over tot opmaak van het navolgend proces-verbaal nr. _____, dat op 24 maart 2023 wordt afgesloten en op 6 april 2023 wordt verstuurd aan de procureur des Konings. Daaruit blijkt dat de verbalisant ‘op vrijdag 17 maart 2023 om 15u30 vaststelt dat op degelijke wijze gevolg is gegeven aan de bestuurlijke maatregel _____, vermits ‘het volledig perceel is herbebost met inheemse soorten’, zodat er wordt besloten ‘om de bestuurlijke maatregel op te heffen’.

3.

Op 15 mei 2023 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 13 april 2023 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

4.

Op 17 november 2023 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze wijst haar daarbij op de mogelijkheid van een bestuurlijke transactie mits betaling van 2.400 euro (artikel 6.4.36, §3 DABM). Ze nodigt haar ook uit om bij gebreke van tijdige en volledige betaling van de voorgestelde geldsom een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en biedt haar de mogelijkheid om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij gaat niet over tot betaling, bezorgt geen schriftelijk verweer en vraagt niet om te worden gehoord.

5.

Op 6 augustus 2024 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij op 15 augustus 2024 via haar eBox in kennis wordt gesteld, waarna ze hiervan op 25 oktober 2024 kennis neemt. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep - voorwerp

Standpunt van de partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep, in zoverre dit is gericht tegen het voorstel tot bestuurlijke transactie omdat dit geen voor het College aanvechtbare rechtshandeling is, terwijl er hiertegen bovendien geen middelen worden aangevoerd.

Beoordeling door het College

In zoverre het verzoek tot vernietiging is gericht tegen het voorstel van de gewestelijke entiteit aan verzoekende partij van 17 november 2024 tot betaling van een geldsom van 2.400 euro, dat de bestreden beslissing is voorafgegaan, wordt het verworpen omdat het College hiervoor niet bevoegd is. Het College doet (onder meer) uitspraak over de beroepen die worden ingesteld tegen beslissingen van de gewestelijke entiteit over de oplegging van een alternatieve bestuurlijke geldboete als vermeld in hoofdstuk IV, afdeling IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid - DABM (artikel 16.4.19, §2 DABM).

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij betwist in essentie dat de vastgestelde feiten een milieumisdrijf uitmaken, dat haar kan worden toegerekend en waarvoor haar een alternatieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd. Ze voert daarmee feitelijk de schending aan van artikel 16.4.25 DABM en van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, waarbij ze zich beroept op dwaling dan wel overmacht als schulduitsluitingsgrond, in samenlezing met de volgens de bestreden beslissing geschonden artikelen 81, 90bis en 96 Bosdecreet.

Verzoekende partij stelt, in navolging van het standpunt dat ze aan de verbalisant overmaakte, dat ze terecht toepassing heeft gemaakt van artikel 87, lid 5 Bosdecreet, zodat er geen milieumisdrijf voorligt wegens schending van het ontbossingsverbod in artikel 90bis, §1 Bosdecreet. Ze meent met name dat het voor het rooien van het naaldboutbos op het perceel, in functie van de terugkeer naar het gebruik hiervan als landbouwgrond, volstond om daarvan voorafgaandelijk een eenvoudige melding te doen omdat dit bos op het ogenblik van de rooing, sinds de aanplant hiervan, nog geen 22 jaar oud was. Ze betwist daarbij de vaststelling van de verbalisant in het PV, dat het gerooide bos op het ogenblik van de rooing meer dan 22 jaar oud was. Ze meent dat dit niet met zekerheid blijkt uit de voorliggende stukken en in het bijzonder uit de onduidelijke luchtfoto's, waarbij ze de door de verbalisant weerhouden verdichting van het bos toeschrijft aan de verbetering van de resolutie, kleur en scherpte van de luchtfoto's. Ze stelt dat deze luchtfoto's met grote tussenliggende periodes niet uitsluiten dat het aangeplant fijnsparbos tussen 1995 en 2000 en ook daarna niet is geëxploiteerd, waarbij de exploitatie subtiel kan zijn en niet noodzakelijk duidelijk blijkt uit luchtfoto's.

Verzoekende partij wijst aan de hand van een foto ook op de vaststelling dat de bomen op het perceel een gevaar vormden voor de burens, zodat een kapping om veiligheidsredenen in de zin van artikel 81, lid 2 Bosdecreet was vereist en de melding voor een sanitaire kap zelfs onnodig was. Ze stelt dat het in het licht van de vaststelling dat het bos jonger was dan 22 jaar niet was vereist om vervolgens een voorstel van herstelmaatregelen in te dienen, conform artikel 81, lid 3 Bosdecreet, te meer de verbalisant enkel een heraanplant met inheems loofbos in dicht plantverband wou aanvaarden, zoals finaal opgelegd met de bestuurlijke maatregel. Ze stelt dat het gevolg hiervan is dat een bos met exoten is omgevormd naar een waardevol ecologisch bos, waardoor er bij een gebeurlijke terugkeer naar landbouwgrond via een

omgevingsvergunning een veel grotere boscompensatie moet worden betaald en ze ondertussen een bostype moet onderhouden waarvoor ze als eigenaar niet heeft geopteerd.

Verzoekende partij betwist voorts dat er een milieumisdrijf voorligt wegens schending van het verbod op ingrijpende wijzigingen en beschadigingen van de bodem, de strooisel-, kruid-, of boomlaag van het bos in artikel 96 Bosdecreet. Ze stelt dat het frezen van het perceel na de ontbossing hiervan een standaardpraktijk is, die bijdraagt tot bodemverbetering en is vereist in functie van een nieuwe aanplant en bosverjonging, terwijl de strooisellaag van een exoot bovendien weinig ecologische waarde heeft. Ze meent dat het perceel hierdoor na de kapping onmiddellijk de kans kreeg om natuurlijk te verjongen, en stelt dat het niet haar bedoeling was om daar een landbouwactiviteit zoals akkerbouw uit te oefenen, maar enkel om de bestemming van het perceel als landbouwgrond te vrijwaren. Ze verwijt de gewestelijke entiteit dat deze de boete ten onrechte ook oplegt wegens schending van artikel 96 Bosdecreet omdat zowel de aanmaning als het PV hiervan geen melding maken en dit ook niet is vastgesteld door de verbalisant.

Verzoekende partij stelt tenslotte dat ze bij het rooien van het bos op het perceel ter goeder trouw handelde en zonder intentie om een milieumisdrijf te plegen. Ze wijst daarbij op de vaststelling dat ze hiervoor, als particulier, een professionele bosontginster heeft aangesteld en betaald, en dat deze haar nooit heeft geadviseerd en gewezen op de vereiste kapmachtiging, terwijl hij hiervan ongetwijfeld op de hoogte was en haar daarover had moeten informeren.

2.

Verwerende partij wijst op de relevante artikelen van het Bosdecreet en op de gemotiveerde overwegingen in de bestreden beslissing met betrekking tot de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf aan verzoekende partij, die niet aantoont dat de bestreden beslissing ter zake foutief dan wel kennelijk onredelijk is. Ze stelt dat verzoekende partij met name niet aantoont dat het gerooide bos op haar perceel, op het ogenblik van de rooiing hiervan, jonger was dan 22 jaar, zodat een eenvoudige melding van de rooiing volstond. Ze meent dat de kritiek van verzoekende partij op de bewijswaarde van de voorliggende luchtfoto's niet ernstig is en dat uit de bestreden beslissing duidelijk blijkt dat er daar minstens sedert 2000 sprake is van een bos, terwijl verzoekende partij niet enigszins aannemelijk maakt dat er daarin sindsdien nog enige houtexploitatie heeft plaatsgevonden.

In zoverre verzoekende partij aanvoert dat er sprake was van een kapping om veiligheidsredenen, stelt verwerende partij dat dit niet blijkt uit haar melding van 23 januari

2022, waarin er sprake is van een 'sanitaire kap', terwijl er hiervan ook geen enkel stuk voorligt. Ze merkt nog op dat verzoekende partij niet betwist dat ze vervolgens geen tijdig voorstel van herstelmaatregelen heeft voorgelegd aan het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: ANB), terwijl haar kritiek op de opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel geen uitstaans heeft met de wettigheid van de bestreden beslissing.

Wat betreft het frezen van het perceel na de ontbossing hiervan, merkt ze op dat verzoekende partij hierover geen betwisting voert, terwijl dit verboden is overeenkomstig artikel 96 Bosdecreet. Ze herhaalt dat het bosperceel, op het ogenblik van de rooiing hiervan, niet langer in aanmerking kwam voor een omvorming naar landbouwgrond op basis van een eenvoudige melding in de zin van artikel 87, lid 5 Bosdecreet. Ze stelt dat dit feit uitdrukkelijk is opgenomen bij de vaststellingen in het PV en dat de gewestelijke entiteit dit ook heeft vermeld in het kader van de opstart van de boeteprocedure, waarbij de gewestelijke entiteit de feiten overigens onafhankelijk van de verbalisant kan kwalificeren, terwijl er hiervan ook melding is gemaakt in het besluit houdende bestuurlijke maatregelen.

Verwerende partij stelt tenslotte dat het milieumisdrijf geen opzet vereist en dat een gebrek aan voorzorg hiervoor volstaat. In zoverre verzoekende partij aanvoert dat de door haar aangestelde professionele bosontginster haar ten onrechte niet voorafgaandelijk heeft gewezen op het verbod tot ontbossing en frezen van de bodem, stelt ze dat dit gegeven geen afbreuk doet aan de aansprakelijkheid van verzoekende partij als eigenaar en geen impact heeft op de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf.

3.

Verzoekende partij stelt in haar wederantwoordnota nog dat er in het kader van de mogelijkheid in artikel 87, lid 5 Bosdecreet geen voorafgaande administratieve procedure bestaat, waarbij er hierover kan worden gediscussieerd, zodat de grondeigenaar kan overgaan tot melding en rooiing als hij is overtuigd dat het bos jonger is dan 22 jaar, zoals *in casu* is gebeurd. Ze meent dat er in het licht hiervan dan ook geen sprake kan zijn van een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid omdat ze het bos ter goeder trouw heeft gekapt en de daarvoor vereiste melding heeft gedaan. Ze herhaalt daarbij dat de bomen dermate door de letterzetter waren aangetast dat ze bij elke storm omvielen en dat ze laten staan in het licht van de veiligheid geen optie was. Ze meent dat er op basis van de luchtfoto's weliswaar kan worden van uitgegaan dat er daar in 1995 een aanplant is gebeurd, maar dat er door de duurtijd tussen deze foto's niet kan worden uitgesloten dat er sindsdien bomen zijn geoogst en een nieuwe aanplant is gestart, zoals gebruikelijk bij een normale exploitatie van een kerstboomplantage, waarbij het beheer subtiel kan zijn. Ze merkt op dat er slechts twee relevante foto's voorliggen,

respectievelijk van de winter 1995 en van de periode 1997-2000, terwijl de overige foto's betrekking hebben op de periode van 22 jaar voor de rooiing. Ze meent dat de verwijzing naar de boskartering van 1999 ook niet dienend is omdat de fijnsparren, om door de boskarterder te worden aangemerkt als bos, overeenkomstig artikel 3, §3, 6° Bosdecreet een gemiddelde hoogte moeten hebben van 4 meter, terwijl dergelijke hoogte pas wordt bereikt na 15 jaar, en terwijl het onwaarschijnlijk is dat er bij de aanplant van het bos in 1995 plantgoed is gebruikt van ongeveer 10 jaar oud. Ze stelt dat er op het perceel sprake was van een kerstboomplantage, zoals blijkt uit de vaststelling dat de bomen tot op de perceelgrens zijn geplant, zodat het niet de bedoeling was om ze te laten doorgroeien naar hoogstammige bomen, en uit de vaststelling dat er nooit een vergunning is verleend om het perceel om te vormen naar bos, hoewel dit in 1995 al was vereist, terwijl het perceel in het kadaster ook is gekend als bouwland en ook zo wordt belast. Ze besluit dat niet kan worden uitgesloten dat er in de beginjaren na de aanplant hiervan is overgegaan tot het oogsten en heraanplanten van de kerstbomen, waarna de exploitatie eerder subtiel was.

Ze stelt ook dat de melding van de kap op 23 januari 2022 niet is gebeurd op basis van artikel 81, lid 2 Bosdecreet omdat ze er op dat ogenblik vanuit ging dat er daar geen sprake was van een bos en de bomen al dood waren. Ze merkt in dit kader op dat er in deze melding niet wordt verwezen naar een 'sanitaire kap', maar naar het verwijderen van een kerstboomplantage om sanitaire redenen. Ze meent dat, als er daar al sprake was van een bos, een kapping om veiligheidsredenen aan de orde was omdat alle bomen dood waren en dreigden om te vallen.

Ze stelt tenslotte dat de toestemming van het ANB van 27 januari 2022 voor de kapping om sanitaire redenen, in functie van de bestrijding van de letterzetter, impliciet de toestemming omvat voor het frezen van de bosbodem omdat beide handelingen doorgaans samen worden uitgevoerd, vermits de stronken en overblijvende stukken hout in het kader van de bestrijding van de letterzetter noodzakelijk moeten worden verwijderd. Ze stelt dat het in het kader van een sanitaire kap ook niet mogelijk is om de gerooide bomen te verwijderen zonder aantasting van de bosbodem, terwijl het door de hiervoor gebruikte machines aangetaste terrein door het frezen opnieuw egaal is gelegd en klaar was om opnieuw te worden beplant. Ze merkt op dat er daarbij tegelijkertijd ook natuurwaarde is gecreëerd, doordat de strooisellaag van een bos met exoten is omgevormd tot een biodiverse kruidlaag. Ze herhaalt dat de verbalisant haar geen schending van artikel 96 Bosdecreet ten laste heeft gelegd en dat dit ook niet blijkt uit het PV, waardoor ze bij haar beslissing om de aanmaning van de verbalisant te negeren niet beschikte over alle benodigde informatie en ervan uitging dat er enkel sprake was van een verschillende interpretatie over de toepassing van artikel 87, lid 5 Bosdecreet. Ze meent dat hierdoor ook de beslissing van de Procureur des Konings kan zijn beïnvloed.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 DABM en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinqües, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). De geschonden bepalingen zijn dergelijke milieuvoorschriften (artikel 16.1.1, lid 1, 14° DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §1 DABM en artikel 16.6.3quinqües DABM), zodat opzet niet noodzakelijk is vereist. De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluidend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

2.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing, onder de titel 'de toerekenbaarheid aan de overtreder', met betrekking tot het milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder, het volgende:

“ ...

Bij e-mail van 23 januari 2022 deed vermoedelijke overtreder bij _____ en bij het departement Landbouw en Visserij een melding voor een sanitaire kap wegens aantasting van 'een kerstboomplantage' door de letterzetterkever. De melding werd gedaan in het kader van artikel 87 van het Bosdecreet gezien de kerstbomen zijn inziens minder dan 22 jaar geleden waren aangeplant. Vermoedelijke overtreder verklaart eigenaar van het perceel te zijn sedert 25 november 2021.

Een dossierbehandelaar van _____ van het ANB deelde vervolgens per e-mail van 27 februari 2022 aan vermoedelijke overtreder mee dat uit onderzoek bleek dat het bos ouder was dan 22 jaar waardoor er conform artikel 81 van het Bosdecreet een herbebossingsplicht op het bos rustte. Volgens deze bepaling dient de bosbeheerder binnen een termijn van zes maanden na het uitvoeren van de kapping om sanitaire redenen een voorstel van herstelmaatregelen, gaande van de herbebossing van de gekapte of beschadigde percelen tot een gelijkwaardige oppervlakte, met inbegrip van spontane herbebossing, ter goedkeuring aan het ANB voor te leggen.

Naar aanleiding van een hierop volgend verzoek tot handhaving van 27 januari 2022 van aan de Natuurinspectie betreffende deze feiten, ging natuurinspecteur ... vergezeld van natuurinspecteur ... op 2 februari 2022 ter plaatse naar het perceel kadastraal gekend als _____. Ze stelden vast dat het perceel nr. _____ volledig bewerkt was met een bosfrees. Ook een strook van perceel nr. _____ was bewerkt met een bosfrees.

Na onderzoek van de orthofoto's bleek echter dat het perceel nr. _____ ononderbroken bebost was tussen 1995 en begin 2022. Tussen 1995 en de periode 2000-2003 is de bebossing bovendien dichter geworden. Er zijn hierbij geen aanwijzingen dat in de periode tussen 1995 en begin 2022 sprake was van een exploitatie als kerstboomakker. Derhalve was er volgens de verbalisanten minstens 27 jaar sprake van een bebossing op het perceel nr. _____ en kwam dit perceel dus niet meer in aanmerking voor omvorming naar landbouwgrond met een eenvoudige melding op basis van artikel 87 van het Bosdecreet.

Het perceel is op de Biologische Waarderingskaart aangeduid als biologisch waardevol naaldhoutbestand (niet grove den zonder ondergroei). De karteerder stelde dit vast tijdens een plaatsbezoek in juni 1999.

Naar aanleiding van deze vaststellingen namen de natuurinspecteurs telefonisch contact op met vermoedelijke overtreder en stelden hem in kennis van de opmaak van een aanmaning waarbij zij hem tevens hoorden inzake de vaststellingen. In deze aanmaning met nummer _____ werd vermoedelijke overtreder aangemaand om tegen uiterlijk 1 augustus 2022 conform artikel 81 van het Bosdecreet een voorstel van herstelmaatregelen, gaande van herbebossing van de gekapte of beschadigde percelen tot een gelijkwaardige oppervlakte met inbegrip van spontane herbebossing, ter goedkeuring aan het ANB voor te leggen.

Tijdens een nieuw plaatsbezoek op 14 september 2022 stelden natuurinspecteurs ... (hierna: "de verbalisanten") vast dat perceel 117 een grazige kapvlakte was. Na het kappen van de fijnspar en het frezen van de bosbodem waren er geen andere groundbewerkingen uitgevoerd om het perceel om te vormen naar landbouwgrond. Aan de aanmaning was niet voldaan.

De verbalisanten stelden voor deze vaststellingen op 21 oktober 2022 het aanvankelijk proces-verbaal met notitienr. _____ op, gepaard gaande met een besluit houdende bestuurlijke maatregelen met kenmerk _____. Bij dit besluit werd vermoedelijke overtreder verplicht om tegen uiterlijk 31 januari 2023 het perceel _____ te herbebossen met inheemse struik- en boomsoorten. Tegen dit besluit ging vermoedelijke overtreder in beroep bij de minister van omgeving (dossier met kenmerk _____). Bij besluit van 21 december 2022 verklaarde de minister van omgeving dit beroep deels gegrond, waarbij de uitvoeringstermijn werd verlengd tot 31 maart 2023.

Artikel 3 van het Bosdecreet definieert 'bossen' als zijnde grondoppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen.

Paragraaf 3, 6 van artikel 3 van het Bosdecreet bepaalt vervolgens dat niet onder de voorschriften van dit decreet vallen "de aanplantingen met naaldbomen die uitsluitend bestemd zijn voor de verkoop als kerstboom. Een aanplanting wordt geacht niet langer aan deze voorwaarde te voldoen wanneer de gemiddelde hoogte van het bestand 4 meter heeft bereikt."

Artikel 4, 15° van het Bosdecreet definieert 'ontbossen' als "iedere handeling waardoor een bos geheel of gedeeltelijk verdwijnt en aan de grond een andere bestemming of gebruik wordt gegeven."

Conform artikel 90bis van het Bosdecreet is een ontbossing verboden, tenzij mits het bekomen van een omgevingsvergunning of een individueel door de Vlaamse regering toegestane ontheffing.

Conform artikel 96 van het Bosdecreet is bovendien het ingrijpend wijzigen en beschadigen van de bodem, strooisel, kruid of boomlaag verboden, behoudens machtiging van ANB of in de gevallen en onder de voorwaarden voorzien in een goedgekeurd beheerplan.

Conform artikel 81 van het Bosdecreet kan een dringende kapping om sanitaire redenen worden uitgevoerd, mits deze kapping 14 dagen voor het aanvangen ervan schriftelijk aan het ANB werd meegedeeld. Bovendien dient binnen een termijn van zes maanden na het uitvoeren van de voormelde kappingen de bosbeheerder een voorstel van herstelmaatregelen, gaande van de herbebossing van de gekapte of beschadigde percelen tot een gelijkwaardige oppervlakte, met inbegrip van spontane herbebossing, ter goedkeuring aan het ANB voor te leggen.

Vermoedelijke overtreder deed op 23 januari 2022 melding van de sanitaire kap in het kader van artikel 81 van het Bosdecreet. De verbalisanten stelden echter op 2 februari 2022, derhalve minder dan 14 dagen na de melding, reeds vast dat het fijnsparbos gerooid was en bovendien bewerkt was met een bosfrees. Bovendien heeft vermoedelijke overtreder zes maanden na het uitvoeren van de voormelde kappingen geen voorstel van herstelmaatregelen ingediend. Derhalve ligt ook een schending van artikel 81 van het Bosdecreet voor.

Volgens vermoedelijke overtreder volstond een melding van de kap gezien de kerstbomen minder dan 22 jaar geleden zouden zijn aangeplant.

Artikel 87, voorlaatste lid, van het Bosdecreet bepaalt dat voor de rooiing binnen een termijn van 22 jaar na de aanplanting of na spontane bebossing met als bedoeling terug te keren naar gebruik als landbouwgrond als vermeld in artikel 2, 12°, van het decreet van 22 december 2006 houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwer, exploitatie en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid in afwijking van de stedenbouwkundige vergunningsplicht voor ontbossing, zoals bepaald in artikel 4.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, enkel een voorafgaande eenvoudige melding van de rooiing aan de landbouwkundig ingenieur van de Dienst Landbouw en de ambtenaar vereist is. In het geval van exploitatie van de houtachtige gewassen, vermeld in het vierde lid, bedraagt deze termijn evenwel drie jaar na de laatste exploitatie.

Uit bovenstaande bepaling volgt dat een melding voor de rooiing kan volstaan indien de rooiing gebeurt binnen een termijn van 22 jaar na de aanplanting of na spontane bebossing.

In alle andere gevallen dient, indien op het ogenblik van de kap sprake is van een bos gelegen in agrarisch gebied, eerst een ontheffing te worden bekomen bij het ANB, waarna men vervolgens een omgevingsvergunning tot ontbossing met goedgekeurde boscompensatie dient te bekomen.

Uit de melding van van 27 januari 2022 en uit het plaatsbezoek van de verbalisanten van 2 februari 2022 blijkt dat de rooiing dateert van begin 2022. Om derhalve gebruik te kunnen maken van de eenvoudige melding conform artikel 87, voorlaatste lid van het Bosdecreet, dient bewezen te zijn dat de aanplant, dan wel de spontane bebossing maximaal dateert van begin 2000 en dat er sedert begin 2000 geen houtexploitatie (meer) heeft plaatsgevonden.

Uit de orthofoto van 1995 in bijlage bij het aanvankelijk proces-verbaal kan wel degelijk voldoende opgemaakt worden dat de aanplant van fijnsparren reeds in 1995 was uitgevoerd, waardoor op het moment dat de bebossing werd verwijderd, de aanplant ouder was dan 22 jaar.

De bewering dat de natuurinspecteur de mening zou delen dat het tot op heden om een kerstboomplantage gaat, maar dat er op basis van orthofoto's onvoldoende bewijzen zijn, wordt

nergens gestaafd en is bovendien in strijd met de door Natuurinspectie opgelegde bestuurlijke maatregel waar bovendien een dwangsom aan is gekoppeld.

Vermoedelijke overtreder hekelt het feit dat de foto's uit de beginjaren van de kerstboomplantage, met name de luchtfoto uit 1995 en de luchtfoto uit de periode van 1997 tot 2000, onvoldoende resolutie hebben om aan te nemen dat er sprake was van een bos en geen kerstboomplantage. Bovendien gaat dit om twee momentopnames waar in het slechtste geval een periode van vijf jaar tussen twee foto's kan zitten. Die blinde vlekken kunnen volgens hem onmogelijk als bewijs geïnterpreteerd worden. Aangezien het vellen van de bomen dateert van begin 2022 volstaat het dat aangetoond wordt dat het perceel ten laatste begin 2000 niet meer als kerstboomplantage werd geëxploiteerd en derhalve spontaan is bebost. Uit een vergelijking van de luchtfoto daterend uit de periode 1997 tot 2000 met een luchtfoto van 28 maart 2002 (terug te vinden op www.geopunt.be) blijkt dat het bos in deze periode verder is verdicht. Uit geen enkele van de vele luchtfoto's die naderhand werden genomen en terug te vinden zijn op Geopunt.be - met name deze van 13 maart 2006, 31 januari 2009, 28 mei 2012, 18 februari 2013, 8 maart 2014, 20 april 2015, 21 april 2016, 16 maart 2017, 19 april 2018 en 31 maart 2020 - blijkt dat er kerstbomen werden geoogst. De verdichting bleef over al deze jaren heen hetzelfde. Ondanks het feit dat elk van deze foto's inderdaad momentopnames zijn, wijst het feit dat er op geen enkele van deze luchtfoto's - die bovendien allen zijn genomen na het oogstseizoen voor kerstbomen en bijna allen ten laatste dateren rond het einde van het plantseizoen - aanwijzingen zijn van enige kap er op dat er minstens sedert 2000 geen sprake meer is van enige houtexploitatie of kerstboomkweek. Zelfs bij snelgroeiende bomen zoals fijnspar zou de kap van bomen en het vervolgens heraanplanten van nieuwe bomen zichtbaar zijn. Bovendien stelde een karteerder reeds tijdens een plaatsbezoek in juni 1999 vast dat het perceel een biologisch waardevol naaldhoutbestand betrof. Tot slot blijkt ook uit de Bosreferentielaag van 2000 dat dit perceel bestaande uit naaldhout-fijnsparbomen als bos werd beschouwd. Hoewel noch de boskartering, noch de Biologische Waarderingskaart juridische instrumenten zijn om al dan niet de toepassing van het Bosdecreet te verantwoorden vormen deze elementen samen met de grote hoeveelheid aan luchtfoto's voldoende aanwijzingen om te oordelen dat minstens sedert 2000 er sprake was van een bos.

Vermoedelijke overtreder argumenteert vervolgens dat de toppen uit de bomen worden gezaagd om deze te verkopen als kerstboom, terwijl men de rest laat doorgroeien voor de houtproductie. Deze techniek zou niet zichtbaar kunnen zijn op luchtfoto's. De werkwijze dat toppen van productiebossen als kerstboom werden gebruikt is een oude techniek die in de jaren '50 en '60 werd gehanteerd. Kerstbomen worden heden ten dage speciaal gekweekt op kwekerijen voor kerstbomen. Dit argument is derhalve niet geloofwaardig.

Vermoedelijke overtreder tracht elk van deze beweringen bovendien evenmin te staven met bewijsmateriaal zoals foto's, facturen en dergelijke zodat er geen enkele reden is om deze rederenering te volgen.

Ook op het moment van de kap was er sprake van een bos. Vooreerst blijkt uit de meest recente luchtfoto's op www.geopunt.be dat er tot op het moment van de kap een volledige kroonsluiting was. Hiervoor kan verwezen worden naar o.m. de zomeropname van 29 juni 2018 en de meest recente winteropname van 2 maart 2021. Bovendien blijkt uit de digitale boswijzer van Vlaanderen uit 2018 dat er sprake was van bos, gedefinieerd als begroeiing hoger dan 3 meter met een aaneengesloten oppervlakte van meer dan 0,5 hectare.

Voor het kappen en ontstronken van het bos volstond derhalve geen eenvoudige melding conform artikel 87, voorlaatste lid, van het Bosdecreet, maar diende een kapmachtiging (kapping) dan wel een omgevingsvergunning (ontbossing) te worden bekomen. De vermoedelijke overtreder kon evenwel geen geldige vergunning voorleggen.

Bovendien blijkt uit de vaststellingen van de verbalisanten, die conform artikel 16.4.25 van het DABM een bijzondere bewijswaarde genieten, dat er meer werd gedaan dan het louter verwijderen van de aangetaste bomen. In casu werd de bebossing over een oppervlakte van 4.417 m² volledig verwijderd en de voormalige bosaanplant werd volledig gefreesd. Vermoedelijke overtreder wenst het perceel om te vormen naar een akkerland, hetgeen duidt op een onherroepelijke gebruikswijziging van het terrein. Het staat in voorliggend geval derhalve vast dat een wederrechtelijke ontbossing van het terrein heeft plaatsgevonden, wat een schending is van artikel 90bis van het Bosdecreet.

Verder werpt vermoedelijke overtreder op dat het perceel gelegen is in agrarisch gebied en dat steeds in de periode van 1995 tot op heden belastingen werden betaald op een perceel bouwland, hetgeen duidelijk zou maken dat er geen intentie van de vorige eigenaar was om te bebossen. Bovendien zou de kwalificatie uit het gewestplan als zijnde een "bouwland in agrarisch gebied" volgens vermoedelijke overtreder niet overeen komen met de werkelijke situatie op het terrein.

Conform artikel 3, §1 van het Bosdecreet wordt onder "bossen" het volgende verstaan: "zijnde grondoppervlakten waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen". Gelet op voormelde begripsomschrijving blijkt dat de feitelijke toestand van het terrein bepalend is om van een bos te kunnen spreken. Hierbij is de gewestplanbestemming van het perceel of de fiscale omschrijving niet relevant.

Vermoedelijke overtreder werpt ook op dat er geen vergunning voor de aanplant werd verleend door het College van Burgemeester en Schepenen hoewel er ook al in de jaren '90 voor de aanplanting van een bos met fijnspar een toestemming vereist was. Het feit dat een aanplant zonder de vereiste toelating heeft plaatsgevonden, belet echter niet dat de ontbossing naderhand alsnog voorafgegaan dient te worden van een vergunning.

Ook haalt vermoedelijke overtreder aan dat het reliëf van het perceel is aangepast in de vorm van een bolakker, hetgeen een historische waarde zou hebben. Enige historische waarde van het perceel staat echter los van de verplichting om de bepalingen in het Bosdecreet na te leven.

Vermoedelijke overtreder werpt tot slot op dat voor het naastgelegen perceel wel toestemming gegeven heeft om over te gaan tot het rooien van een - bovendien historisch - bos op basis van artikel 87 van het Bosdecreet. De orthofoto's zouden qua inplanting en densiteit gelijklopend zijn aan het perceel van vermoedelijke overtreder. Tussen de aanplant en kapmelding van perceel nr. zou minstens 28 jaar gelegen hebben. Vermoedelijke overtreder argumenteert dat dit een miskennis inhoudt van het gelijkheidsbeginsel gezien de interpretatie van de Natuurinspectie hetzelfde zou moeten zijn.

Een schending van het gelijkheidsbeginsel vereist dat in rechte en in feite vergelijkbare personen of groepen die zich in vergelijkbare situaties bevinden, anders worden behandeld zonder dat daar een redelijke verantwoording voor bestaat.

Vermoedelijke overtreder staft dit middel echter niet. De toestemming van werd niet gevoegd bij zijn verweer. Hier kan derhalve niet uit opgemaakt worden dat het wel degelijk vergelijkbare situaties betreft. Hij maakt onder meer de toestemming van niet over waaruit zou moeten blijken dat wel degelijk aan de voorwaarden opgenomen in artikel 87, voorlaatste lid, van het Bosdecreet werd voldaan. Daarenboven kan de schending van het gelijkheidsbeginsel niet tegen de wet (contra legem) worden ingeroepen en vormt het geen schulditsluitingsgrond louter omwille van het feit dat aan mogelijke andere overtreiders geen bestuurlijke maatregel werd opgelegd. Dat enkel vermoedelijke overtreder een maatregel kreeg opgelegd en niet de eigenaars van de omliggende percelen doet geen afbreuk aan het bestaan van het milieumisdrijf in hoofde van vermoedelijke overtreder. Het gelijkheidsbeginsel wordt niet geschonden door de opmaak van het proces-verbaal en de bestuurlijke maatregel.

Bovenvermelde feiten, met name het zonder vergunning ontbossen en frezen van de bosaanplanting om dit om te vormen naar akkerland, zijn een schending van:

- Bosdecreet: artikel 81; artikel 90bis; artikel 96.

Deze feiten vallen daarmee onder de definitie van een milieumisdrijf als bedoeld in artikel 16.1.2, 2° DABM. Ze zijn strafbaar gesteld in hoofdstuk VI van titel XVI van het DABM en op grond van artikel 16.4.27 kan een bestuurlijke geldboete opgelegd worden.

Het milieumisdrijf staat vast in hoofde van overtreder.

...

3.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als een milieumisdrijf dat haar kan worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gereede twijfel bestaat. Ze maakt met name niet aannemelijk dat de gewestelijke entiteit haar ten onrechte verwijt dat ze haar bosperceel wederrechtelijk heeft ontbost en gefreesd.

3.1.

Verzoekende partij maakt in het licht van de voorliggende stukken niet aannemelijk dat de bomen op haar bebost perceel, die in haar opdracht allemaal zijn gerooid, geen 'bos' vormden in de zin van artikel 3, §1 Bosdecreet, hetzij een grondoppervlakte waarvan de bomen en de houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen, waarop het Bosdecreet van toepassing is. Ze toont met name niet aan dat dit bebost perceel ressorteerde onder de uitzondering in artikel 3, §3, 6° Bosdecreet, waarop het Bosdecreet niet van toepassing is, met name 'de aanplantingen met naaldbomen, die uitsluitend bestemd zijn voor de verkoop als kerstboom', waarbij 'een aanplanting wordt geacht niet langer aan deze voorwaarde te voldoen, wanneer de gemiddelde hoogte van het bestand 4 meter heeft bereikt'. De vraag of het betreffende terrein juridisch moet worden beschouwd als een 'bos' betreft een feitenkwestie, waarbij de ruimtelijke bestemming hiervan volgens de plannen van aanleg dan wel volgens de benaming in officiële documenten, zoals aankoopaktes of kadastrale uittreksels, niet relevant is, maar enkel de feitelijke toestand ter plaatse. Uit de foto van het bebost perceel, die door verzoekende partij wordt voorgelegd, blijkt duidelijk dat alle bomen hoger waren dan 4 meter, terwijl dit wordt bevestigd door de normale groeicurve van de boomsoort en de achtereenvolgende luchtfoto's van het perceel. Verzoekende partij was overigens ook zelf van oordeel dat er een bos stond op haar perceel, vermits ze in haar mailbericht aan

en aan het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij van 23 januari 2022 'een sanitaire kap' meldt 'wegens aantasting kerstboomaanplanting door letterzetter', waarbij ze wijst op de vaststelling dat het perceel waarop de melding betrekking heeft is gesitueerd in een agrarisch gebied en 'de kerstboompjes zijn aangeplant minder dan 22 jaar geleden'. Uit dit mailbericht blijkt duidelijk dat ze zich zowel beroept op artikel 81, lid 2 als op artikel 87, lid 5 Bosdecreet, die beiden ressorteren onder de 'bijzondere bepalingen betreffende de privé-bossen'.

Verzoekende partij maakt in het licht van de voorliggende stukken ook niet aannemelijk dat het bos op haar perceel, op het ogenblik dat dit begin 2022 werd gerooid in functie van het

gebruik als landbouwperceel, sinds de aanplant hiervan nog geen 22 jaar oud was in de zin van artikel 87, lid 5 Bosdecreet, waardoor er voor de ontbossing hiervan enkel een voorafgaande eenvoudige melding was vereist aan het departement Landbouw en Zeevisserij en aan het ANB, en er geen sprake is van een verboden ontbossing in de zin van artikel 90bis Bosdecreet. Zoals blijkt uit de achtereenvolgende luchtfoto's bij het PV, waarvan de echtheid niet wordt betwist, was de aanplant van het perceel met fijnsparren, ongeacht de aangevoerde verbetering van de resolutie, kleur en scherpte van de foto's, alleszins in 1995 en ook in de periode 1997 tot 2000 al uitgevoerd en heeft deze aanplant zich sindsdien verder ontwikkeld,. Deze vaststellingen worden bevestigd door de tweede versie van de Biologische Waarderingskaart op Geopunt, waaruit blijkt dat er tijdens het terreinbezoek van de karteerder in juni 1999 al sprake was van een biologisch waardevol naalddhoutbestand, en door de Bosreferentielaaag 2000 op Geopunt, waaruit blijkt dat er op dat ogenblik jong naalddhout van minder dan 20 jaar oud stond. Uit geen enkel stuk blijkt redelijkerwijze dat het perceel in tussentijd nog, al dan niet subtiel, is geëxploiteerd, terwijl de andersluidende bewering van verzoekende partij louter steunt op niet bewezen en ongeloofwaardige hypothesen, zoals de hypothese dat de kerstboomplantage tussen 1995 en 2000 nog is geoogst en opnieuw is aangeplant.

Er dient hierbij nog te worden opgemerkt dat verzoekende partij een gelijkaardige argumentatie heeft aangevoerd in het kader van haar bestuurlijk beroep bij de bevoegde minister tegen de bestuurlijke maatregel, die haar door de verbalisant is opgelegd naar aanleiding van de vaststellingen in het PV en op basis waarvan ze haar perceel moet herbebossen. Deze argumentatie is met de ministeriële beslissing van 21 december 2021 verworpen, terwijl uit de voorliggende stukken niet blijkt dat verzoekende partij daartegen jurisdictioneel beroep heeft ingesteld bij de Raad van State. Een bestuurlijke maatregel kan enkel worden opgelegd na de vaststelling van een milieumisdrijf en kan onder meer worden opgelegd ten aanzien van degene die een milieumisdrijf heeft gepleegd (artikel 16.4.5 DABM), waarbij een milieumisdrijf wordt gedefinieerd als een gedraging in strijd met een milieuvoorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van titel XVI DABM en waarop er overeenkomstig de bepalingen van deze titel een straf is gesteld (artikel 16.1.2, 2° DABM). Verzoekende partij is voorafgaandelijk aan de bestreden boete geconfronteerd met een bestuurlijke maatregel en heeft klaarblijkelijk berust in het oordeel van de bevoegde minister, dat er sprake is van een wederrechtelijke ontbossing en dat het perceel moet worden herbebost, terwijl ze deze bestuurlijke maatregel ondertussen ook uitvoerde. In die optiek kan ze het milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan in voorliggende procedure bezwaarlijk nog ernstig betwisten op basis van een gelijkaardige argumentatie.

Verzoekende partij betwist, in het licht van de vaststelling dat ze redelijkerwijze niet aannemelijk maakt dat er begin 2022 op haar perceel geen bos stond, dan wel dat ze dit bosperceel niet wederrechtelijk heeft ontbost omdat ze toepassing kon maken van artikel 87, lid 5 Bosdecreet, ook tevergeefs dat ze het perceel, na het rooien van de bomen, wederrechtelijk heeft gefreesd en er haar ook hiervoor een boete kan worden opgelegd. De verbalisanten stellen in het PV, in navolging van de aanmaning, onder meer vast dat de bosbodem na het kappen van de fijnsparren is gefreesd, terwijl verzoekende partij deze materiële vaststelling op zich niet betwist, terwijl ze bovendien bijzondere bewijswaarde geniet op basis van artikel 16.3.25 DABM. De vaststelling dat er in het PV, en in de aanmaning, niet expliciet is gewezen op een schending van artikel 96 Bosdecreet, doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van de gewestelijke entiteit om ook hiervoor een boete op te leggen vermits het aan de Procureur des Konings, dan wel aan de gewestelijke entiteit staat om de in het PV vastgestelde feiten te kwalificeren. De gewestelijke entiteit heeft in het kader van de kennisgeving aan verzoekende partij van de opstart van de bestuurlijke boeteprocedure overigens ook expliciet gewezen op het frezen van de grond en op de schending van artikel 96 Bosdecreet, zodat verzoekende partij zich hierop kon verdedigen. Het gegeven, dat de melding door verzoekende partij van een kapping om sanitaire redenen door het ANB is aanvaard, doet geen afbreuk aan het wederrechtelijk karakter van de ingrijpende wijzigingen en beschadigingen van de bosbodem, de strooisel-, kruid-, of boomlaag door het frezen. Ongeacht de vaststelling dat de goedkeuring van de sanitaire kapping niet noodzakelijk impliceert dat verzoekende partij, naast het rooien van de bomen, ook mag overgaan tot het frezen van de bosbodem, liet ze, zoals hieronder zal blijken, na om het ANB onverwijld in kennis te stellen van haar melding van de sanitaire kap van 23 januari 2022 en waren zowel de ontbossing als het frezen al uitgevoerd vooraleer ze kennis nam van het antwoord van het ANB van 27 januari 2022.

3.2.

Verzoekende partij maakt in het licht van de voorliggende stukken ook niet aannemelijk dat de vastgestelde schendingen van het Bosdecreet haar als eigenaar van het terrein, dan wel als opdrachtgever van de ontbossing, niet kunnen worden toegerekend. Zoals gesteld, is hiervoor niet vereist dat verzoekende partij de geschonden artikelen van het Bosdecreet opzettelijk heeft geschonden en volstaat een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid. Verzoekende partij beroept zich tevergeefs op onoverwinnelijke dwaling als schulduitsluitingsgrond om haar strafrechtelijke verantwoordelijkheid te ontlopen. Ze maakt met name niet aannemelijk dat elke normale, redelijke en vooruitziende persoon, geplaatst in dezelfde omstandigheden, dezelfde werkwijze zou hebben gehanteerd om het bebost perceel terug te kunnen gebruiken als landbouwgrond, terwijl haar beweerde goede trouw daartoe niet volstaat.

Zoals gesteld, meldt verzoekende partij met een mailbericht van 23 januari 2022 aan en aan het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij 'een sanitaire kap' 'wegens aantasting kerstboomaanplanting door letterzetter', waarbij ze wijst op de vaststelling dat het perceel waarop de melding betrekking heeft is gesitueerd in een agrarisch gebied en 'de kerstboompjes zijn aangeplant minder dan 22 jaar geleden', zodat ze zich zowel beroept op artikel 81, lid 2 als op artikel 87, lid 5 Bosdecreet. In navolging hiervan krijgt ze al op 27 januari 2022, ofwel binnen een uiterst korte termijn, een mailbericht van het ANB, waarbij in antwoord op haar melding wordt gesteld dat het te rooien bos ouder is dan 22 jaar en dat er na de aangekondigde sanitaire kap, die wordt aanvaard, overeenkomstig artikel 81, lid 3 Bosdecreet moet worden overgegaan tot herbebossing. In navolging hiervan stelt de verbalisant op 2 februari 2022 op gemotiveerde wijze vast dat het perceel is ontbost en gefreesd, waarop verzoekende partij met een aanmaning van 3 februari 2022 wordt verzocht om een voorstel van herstelmaatregelen te bezorgen. Uit deze vaststellingen en uit de factuur van de door verzoekende partij aangestelde bosontginster van 26 januari 2022 blijkt dat verzoekende partij quasi onmiddellijk na de melding op 23 januari 2022 is overgegaan tot de ontbossing van haar perceel.

In zoverre verzoekende partij was overtuigd dat ze het bos op haar perceel in agrarisch gebied, in functie van het gebruik hiervan als landbouwperceel, overeenkomstig artikel 87, lid 5 Bosdecreet mocht rooien na een voorafgaande eenvoudige melding hiervan aan het departement Landbouw en Zeevisserij en aan het ANB, dient te worden vastgesteld dat ze naliet om deze melding tegelijkertijd ook te richten aan het ANB. Dezelfde vaststelling geldt ook in zoverre haar melding betrekking had op een sanitaire kap overeenkomstig artikel 81, lid 2 Bosdecreet. Door de melding van 23 januari 2022 niet onmiddellijk te richten aan het ANB, en vervolgens onverwijld te starten met de ontbossing, heeft verzoekende partij er klaarblijkelijk bewust voor geopteerd om te verhinderen dat deze in het kader van het Bosdecreet gespecialiseerde dienst een voorafgaandelijke controle kon uitvoeren aan de hand van een plaatsbezoek en/of aan de hand van duidelijke stukken. Er was op basis van de voorliggende stukken immers geen enkele noodzaak om onverwijld over te gaan tot kapping van een volledig bos om veiligheidsredenen, waarbij de kapping en de motivering hiervan uiterlijk 24 uur na het aanvangen van de kapping schriftelijk moeten worden medegedeeld aan het ANB. Zoals blijkt uit de melding, was de kapping volgens verzoekende partij zelf hoogstens dringend om sanitaire redenen, met name de aantasting van het bos door de letterzetter, zodat verzoekende partij in die optiek minstens veertien dagen moest wachten vooraleer de werken aan te vatten. Uit de middenschalige luchtfoto tijdens de winter 2021 op Geopunt blijkt overigens dat het merendeel van de bomen op dat ogenblik nog recht stonden, zodat ze niet ineens allemaal gingen omvallen en een acuut en ernstig veiligheidsrisico vormden.

Uit de factuur van de door haar aangestelde bosontginster van 26 januari 2022 blijkt bovendien dat verzoekende partij al in 2021 een offerte had gevraagd en gekregen voor de ontbossing, zodat ze hiertoe al ruim voor de melding hiervan op 23 januari 2022 wenste over te gaan en dit evengoed ook al eind 2021 kon melden aan het ANB.

Gelet op deze vaststellingen, kan verzoekende partij heden bezwaarlijk ernstig aanvoeren dat er feitelijk geen specifieke procedure bestaat in het licht van de uitzonderingsmogelijkheid op het principieel ontbossingsverbod in artikel 87, lid 5 Bosdecreet en dat ze ter goeder trouw heeft gehandeld. In zoverre verzoekende partij onvoldoende kennis had van de geldende regelgeving of hierover twijfels had, diende ze zich ter zake, zeker in het licht van de ingrijpende aard van de ontbossing, minstens eerst bijkomend te informeren bij de bevoegde overheid, terwijl blijkt dat ze dit bewust niet heeft gedaan. Het ANB heeft verzoekende partij nochtans reeds na drie werkdagen in kennis gesteld van de vaststelling dat er in het kader van de gemelde kapping om sanitaire redenen een voorstel van herstelmaatregelen moest worden overgemaakt en er geen toepassing kon worden gemaakt van artikel 87, lid 5 Bosdecreet. Het verwijt van verzoekende partij aan de door haar aangestelde professionele bosontginster, dat deze haar ten onrechte niet heeft gewezen op de geldende regelgeving en de mogelijke gevolgen van de ontbossing, doet geen afbreuk aan haar eigen verantwoordelijkheid als eigenaar van een privébos. Uit de melding van verzoekende partij van 23 januari 2022 blijkt overigens dat ze wel degelijk minstens enige kennis had van haar rechten en plichten als boscijnaar.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij wijst op haar inspanningen in het kader van de remediëring van het milieumisdrijf en betwist de ontboste oppervlakte, waarmee ze feitelijk kritiek uit op de begroting van de boete in de bestreden beslissing en in het bijzonder op de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de ernst van de feiten en de omstandigheden. Ze voert daarmee feitelijk de schending aan van de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM en van het zorgvuldigheids-, het motiverings- en het proportionaliteitsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ze vraagt om de boete te herleiden tot nul dan wel tot een minimum.

Wat betreft de remediëring van het milieumisdrijf, stelt ze dat ze niet alleen is overgegaan tot herbebossing van het perceel, zoals opgelegd met de bestuurlijke maatregel, maar dat ze op vraag van de verbalisant rondom het perceel ook een wildraster heeft aangebracht zonder subsidies, om te vermijden dat het aangeplante bos zou worden aangetast door wild. Ze stelt dat ze uiteindelijk een ziek en dood onveilig bos van niet meer geëxploiteerde fijnsparren en een sluikstort heeft vervangen door een door een wildraster omheind klimaatrobuust biodivers bos, en dat dit haar veel geld heeft gekost.

Wat betreft de ontboste oppervlakte, waarop de beoordeling van de ernst van het milieumisdrijf is gesteund, meent ze dat ze moet worden verminderd met respectievelijk 128 m² en 520 m². Ze stelt dat haar perceel volgens de notariële aankoopakte slechts 4.290 m² bedraagt en niet 4.418 m², zoals vermeld in de bestreden beslissing, ofwel 128 m² minder. Ze stelt ook dat de gerooide kerstbomen tot tegen de perceelgrens waren aangeplant, terwijl er in beginsel een wettelijke afstand tot de perceelgrens van 2 m moet worden bewaard, zoals bij de heraanplant ook is gebeurd. Ze meent dat de bomen op de perceelrand, die een omtrek heeft van 260 m, om te voldoen aan artikel 35 Veldwetboek, toch moesten worden verwijderd over een afstand van 2 m, hetzij over een oppervlakte van 520 m², terwijl deze oppervlakte in het kader van de uitvoering van de heraanplant ook niet is herbebost.

2.

Verwerende partij stelt wat betreft de verwijzing door verzoekende partij naar de realisatie van een wildraster zonder subsidies dat dit gegeven geen verband houdt met de bestreden beslissing. Wat betreft de ontboste oppervlakte, stelt ze dat de oppervlakte van 4.418 m², die door de verbalisant is vastgesteld, is berekend op basis van betrouwbare objectieve en beschikbare gegevens uit het Grootschalig Referentiebestand, dat enkel geografische en kenmerkende informatie bevat van goed definieerbare en conventioneel aanvaarde referentiegegevens, zoals gebouwen en percelen, die gedetailleerd en nauwkeurig zijn opgemeten. Ze stelt dat verzoekende partij niet aantoont dat de gewestelijke entiteit op foutieve of kennelijk onredelijke wijze toepassing heeft gemaakt van de waarderingscriteria voor de bepaling van het boetebedrag.

3.

Verzoekende partij stelt in haar wederantwoordnota nog dat de gewestelijke entiteit bij de begroting van de boete rekening kan houden met het financieel verlies dat ze heeft geleden door de uitvoering van de bestuurlijke maatregel, waarbij ze opmerkt dat een terugkeer naar de agrarische bestemming van het perceel, mits het bekomen van een vergunning, niet is uitgesloten. Ze stelt ook dat de boete hoog is in vergelijking met boetes die volgens

persberichten worden opgelegd voor misdrijven die schade berokkenen aan de mens, terwijl er hier slechts sprake is van de rooing van een dood en onveilig plantagebos met fijnsparren, waarvan de gemeenschap geen nadeel heeft ondervonden. Ze benadrukt dat ze de opgelegde bestuurlijke maatregel correct en tijdig heeft uitgevoerd en de natuur is hersteld. Ze stelt dat er slechts sprake is van een eenmalig misdrijf en dat de kans op herhaling onbestaande is in het licht van de vaststelling dat de procedure een zware mentale en financiële impact had. Ze meent dat het dossier lang heeft aangesleept omdat de verbalisant zich naar aanleiding van de ontbossing niet verzoenend heeft opgesteld, en met name geen toestemming gaf om een plantagebos aan te planten, dat ressorteert onder compensatiefactor 1, maar onder verbeurte van dwangsommen eiste dat het voormalig plantagebos in agrarisch gebied zou worden omgevormd naar waardevolle natuur. Ze meent dat dit een verregaande inbreuk vormt op haar eigendomsrecht en neerkomt op het behalen van Europese doelstellingen inzake biodiversiteit, zonder daarvoor planschade te moeten betalen. Ze stelt zich de vraag of het rechtvaardig is om daar bovenop nog een boete op te leggen.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit moet bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete en de feiten die daaraan ten grondslag liggen (artikel 16.4.4 DABM), zodat de boete evenredig moet zijn tot de feiten. Dit wordt nader gepreciseerd door de vereiste dat de hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd (artikel 16.4.29 DABM). De gewestelijke entiteit beschikt hierbij in het licht van het maximumbedrag van een alternatieve bestuurlijke geldboete (artikel 16.4.27, lid 2 DABM) over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij ze onder bepaalde voorwaarden in beginsel ook de mogelijkheid heeft om de boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging (artikel 16.4.29, §2 DABM). Het College zal bij het toezicht hierop aan de hand van de argumentatie die regelmatig en in het bijzonder door verzoekende partij wordt voorgelegd nagaan of de gewestelijke entiteit is uitgegaan van de juiste feitelijke en juridische gegevens, deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen niet foutief of kennelijk onredelijk heeft toegepast. Dit zal met name moeten blijken uit de juridische en feitelijke motieven die aan de boetebeslissing ten grondslag liggen en die daarin worden vermeld en afdoende moeten zijn, vermits de beslissing als individuele bestuurshandeling ressorteert onder de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

De beslissing moet dus een concrete, precieze en pertinente of draagkrachtige motivering bevatten waaruit de keuze van de gewestelijke entiteit voor een boete en voor een welbepaald boetebedrag blijkt, zodat de overtreder hiertegen met kennis van zaken kan opkomen.

2.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag rekening houdt met de ernst van het milieumisdrijf, de frequentie en de omstandigheden waarin het is gepleegd of beëindigd. Ze overweegt daarover onder de titel 'de hoogte van de geldboete' onder meer het volgende:

“ ...

4.2.1. De ernst van de feiten

Het Bosdecreet heeft het behoud, de bescherming, het beheer en het herstel van de bossen en het regelen van hun natuurlijk milieu tot doel. De overheid tracht de weerbaarheid van bossen te vergroten en verder in te zetten op biodiversiteit.

Bossen hebben een duidelijke ecologische functie, door onder meer de groei van inheemse boom- of struikvegetaties te bevorderen. Dit komt het behoud, de ontwikkeling of het herstel van de biologische diversiteit van populaties van zeldzame soorten ten goede en draagt bij tot de instandhouding, de ontwikkeling of het herstel van habitats en natuurlijke ecosystemen. De soortenrijkdom in goed ontwikkelde bossen kan tot in de duizenden oplopen. Niet alleen bossoorten maar ook andere soorten zoeken steeds meer hun toevlucht in bossen als gevolg van een steeds intensiever gebruikt buitengebied.

Naast de ecologische functie vervullen bossen ook cruciale diensten voor mens en maatschappij. Het zijn ook essentiële steunpilaren van onze economie, onder andere omdat het producenten zijn van hout, een van de meest duurzame grondstoffen van onze planeet.

Om de achteruitgang van de bossen in Vlaanderen te stoppen geldt een algemeen ontbossingsverbod. Slechts in een aantal gevallen wordt een vergunning verleend voor een ontbossing. Elke vergunde ontbossing moet bovendien worden gecompenseerd.

In totaal werd 4.418 m² aan bos zonder vergunning ontbost.

Op de Biologische Waarderingskaart is het perceel als biologisch waardevol fijnsparbos gekarteerd.

Deze feiten zijn dus voldoende ernstig om gesanctioneerd te worden met een bestuurlijke geldboete van 4.615 euro.

4.2.2. De frequentie

Het betreft een eenmalige schending. Er zijn minstens geen indicaties die erop wijzen dat bij overtreder reeds eerder vergelijkbare feiten werden vastgesteld. Het criterium frequentie geeft derhalve geen aanleiding tot een hogere geldboete.

4.2.3. De omstandigheden

Bij het bepalen van de hoogte van de geldboete wordt rekening gehouden met de bereidheid van de overtreder om voor de vastgestelde schendingen maatregelen te nemen. De overtreder diende een heraanplant uit te voeren tegen uiterlijk 31 maart 2023. Op 17 maart 2023 stelden verbalisanten vast dat de herbebossing was uitgevoerd.

Dit wordt meegenomen als verzachtende omstandigheid bij het bepalen van de hoogte van de geldboete, wat leidt tot een verlaging van de geldboete tot 3.000 euro.

Ten slotte zijn er, wat dit misdrijf betreft, geen verdere bijzondere omstandigheden die in rekening worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de boete.

...”

3.

Verzoekende partij toont niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de motieven in de bestreden boetebeslissing over de hoogte van de geldboete ontoereikend zijn en dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen foutief of kennelijk onredelijk is en er een kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten en de opgelegde geldboete. Ze beperkt zich tot kritiek op de beoordeling in de bestreden beslissing van de waarderingscriteria van de ernst van de feiten en de omstandigheden, maar maakt ondanks haar stelplicht ten onrechte abstractie van de gemotiveerde en pertinente overwegingen hierover van de gewestelijke entiteit. Haar kritiek vormt dan ook eerder opportunistiekritiek, waarbij ze haar visie over de begroting van de boete stelt tegenover deze van de gewestelijke entiteit, die ter zake in het licht van het mogelijke boetebedrag over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt.

3.1.

Wat betreft het eerste waarderingscriterium van de ernst van de feiten, toont verzoekende partij niet aan dat de beoordeling hiervan door de gewestelijke entiteit foutief of kennelijk onredelijk is omdat er daarbij ten onrechte wordt uitgegaan van een wederrechtelijk ontboste oppervlakte van 4.418 m². Uit het PV blijkt dat de verbalisant deze ontboste oppervlakte heeft berekend via Geopunt. Uit de aan het PV voorafgaande aanmaning blijkt ook dat de verbalisant tijdens het plaatsbezoek van 2 februari 2022, hetzij kort na de wederrechtelijke ontbossing,

heeft vastgesteld dat niet alleen 'perceel nr. volledig is bewerkt met een bosfrees', maar 'ook een strook van perceel nr. is bewerkt met een bosfrees', waaruit blijkt dat verzoekende partij niet alleen haar bebost perceel heeft ontbost en gefreesd, maar ook een deel van het daaraan palend bebost perceel. Ongeacht de vaststelling dat de discussie over de grootte van het ontbost perceel van verzoekende partij slechts betrekking heeft op 128 m², ten opzichte van een totale perceeloppervlakte van 4.290 m² dan wel 4.418 m², en in die optiek eerder verwaarloosbaar is, gaat verzoekende partij ten onrechte voorbij aan de niet betwiste vaststelling dat ze ook de bomen aan de rand van het aanpalend bebost perceel heeft gerooid en de bodem heeft gefreesd. Dit blijkt overigens ook duidelijk uit de vergelijking op Geopunt van de middenschalige luchtfoto's van beide percelen tijdens de winter van 2021 en 2022. Zelfs in de hypothese dat de in het PV vermelde ontboste oppervlakte een misrekening bevat van 128 m², toont verzoekende partij, in het licht van de concrete omstandigheden van het dossier, nog altijd niet aan dat de begroting van het basisboetebedrag, op grond van een wederrechtelijk ontboste oppervlakte van 4.418 m², kennelijk onredelijk is. Verzoekende partij wijst in dit kader ook tevergeefs op de vaststelling dat de wederrechtelijk gerooide fijnsparran waren ingeplant tot tegen de perceelgrens en er hiervan in beginsel steeds een wettelijke afstand van 2 m moet worden bewaard, zodat er daarvan sowieso een oppervlakte van 520 m² diende te worden gerooid. Zoals hoger gesteld, was er op het perceel van verzoekende partij een bos aanwezig, waarop het principiële ontbossingsverbod in artikel 90bis Bosdecreet van toepassing was, zodat elke ontbossing moest gebeuren met inachtneming van de regelgeving in het Bosdecreet. Verzoekende partij legt overigens geen stukken voor, waaruit blijkt dat ze de betreffende perceelrand noodzakelijk moest ontbossen wegens klachten dan wel wegens een burgerrechtelijke procedure.

3.2.

Wat betreft het waarderingscriterium van de frequentie, voert verzoekende partij pas voor het eerst in haar wederantwoordnota een argumentatie aan. Deze argumentatie is in beginsel onontvankelijk omdat niet blijkt dat verzoekende partij ze niet reeds in haar verzoekschrift kon aanvoeren. Ongeacht deze vaststelling, toont ze ook niet aan dat de beoordeling hiervan door de gewestelijke entiteit foutief of kennelijk onredelijk is in het licht van de vaststelling dat er slechts sprake is van een eenmalige schending. Het oordeel van de gewestelijke entiteit, om het waarderingscriterium van de frequentie bij het bepalen van het boetebedrag enkel als boeteverzwarende omstandigheid in aanmerking te nemen, als vaststaat dat de overtreder al eerder gelijkaardige feiten pleegde, ligt in de lijn van de parlementaire voorbereiding van artikel 16.4.29 DABM (*Parl. St.*, VI. P., 2006-07, nr. 1249/1, 59), waarin wordt gesteld dat 'het vanuit het proportionaliteitsbeginsel belangrijk is om bij de bepaling van de bestuurlijke geldboeten rekening te houden met zowel positieve (de omstandigheden waarin de vermoedelijke

overtreder milieu-inbreuken of milieumisdrijven pleegt of beëindigt) als negatieve factoren (ernst van de milieu-inbreuk of de milieumisdrijffrequentie van de gepleegde feiten)'.

3.3.

Wat betreft het waarderingscriterium van de omstandigheden waarin het milieumisdrijf is gepleegd of beëindigd, toont verzoekende partij opnieuw niet aan dat de beoordeling hiervan door de gewestelijke entiteit foutief of kennelijk onredelijk is in het licht van de concrete situatie, waarbij ze tijdig en correct overging tot de uitvoering van de bestuurlijke maatregel die door de verbalisant was opgelegd, waardoor er zich op haar perceel ondertussen een inheems loofbos ontwikkelt. Ze betwist op zich niet dat de gewestelijke entiteit hiermee effectief rekening houdt en dit element in aanmerking neemt als verzachtende omstandigheid bij het bepalen van de hoogte van de geldboete, die daardoor aanzienlijk wordt verlaagd van 4.615 euro naar 3.000 euro, ofwel met 1.615 euro. Ze toont niet aan dat deze beoordeling door de gewestelijke entiteit van de impact van haar houding op het boetebedrag foutief of kennelijk onredelijk is. In zoverre ze wijst op het feit dat ze het nodige deed om de bestuurlijke maatregel na te leven, in functie waarvan ze zelfs een wildraster plaatste, gaat ze voorbij aan de vaststelling dat dit geen afbreuk doet aan het bestaan van het milieumisdrijf, terwijl het opzettelijk niet uitvoeren van een bestuurlijke maatregel ook strafbaar is (artikel 16.6.1, §2, 1° DABM). Haar kritiek op de houding van de verbalisant, en op het feit dat ze door de uitvoering van deze bestuurlijke maatregel uiteindelijk een dood en onveilig fijnsparrenbos zonder ecologische waarde in agrarisch gebied heeft omgevormd naar een inheems bos met waardevolle natuur, waarbij ze financiële verliezen heeft geleden, betreft feitelijk kritiek op de proportionaliteit van de bestuurlijke maatregel. Zoals gezegd, heeft ze daartegen weliswaar bestuurlijk beroep aangetekend bij de bevoegde minister, maar heeft ze vervolgens berust in de ministeriële beslissing, waarin deze bestuurlijke maatregel feitelijk is bevestigd, zodat ze hierop in voorliggende procedure geen kritiek meer kan uiten. Bovendien doet de vaststelling, dat verzoekende partij de door de verbalisant opgelegde bestuurlijke herstelmaatregel en met name de herbebossing correct uitvoerde, op zich geen afbreuk aan het feit dat ze opdracht gaf om alle bomen op haar bosperceel te rooien en de bosbodem te frezen, waardoor de natuurwaarden van het volgens de Biologische Waarderingskaart biologisch waardevol naaldboutbestand volledig teniet werden gedaan. Zelfs in de veronderstelling dat het bos daar door de heraanplant ondertussen volledig is hersteld en ecologisch interessanter is, blijft de vaststelling dat het bos op een bepaald ogenblik volledig is verwijderd en er na de heraanplant alleszins tijd nodig was opdat er zich een nieuw bos kon vormen.

VI. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep bestaande, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 2 oktober 2025 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,